

REVISTA ECONOMICA

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul „SOLIDARITĂȚII“, federala institutelor financiare românești.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.ria), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgeșana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hașegana, Insofire de credit (Vestem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceațăru, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Iva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc) Secășana, Selăgeana, Sentinela, Sylvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăana, Timișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad) Zărândeană, Zlăgheana, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 80—, pe 1/2 an K 40—

Director și redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 40 fileri.

Sumarul:

Furia întreprinderilor. — Tratatul de pace cu Austria. — Imprumutul Național. — Extras din ordonanța Nr. 21 și 25. — Cronică: Creditul Tehnic Transilvănean. Nouă emisiune de hârtie monedă. Congresul economic. Instrucțiuni pentru obținerea mijloacelor de plată. «Arădana». — Poșta Redacțiunii.

Furia întreprinderilor.

Epoca economică actuală, se caracterizează pe de o parte prin abundența de numerar și pe de alta parte prin iminuarea ca pitalului real de producțiune. Ambele fenomene sunt urmări ale războiului, și în același timp factorii principali ai scumpirei traiului. Războiul a distrus sau a slăbit unele izvoare de producțiune și obligând statul la împrumuturi sub formă de hârtie-monedă, a provocat o inflațiune de numărare cecece departe de a constitui o bogăție reală, nu este decât o datorie, un pasiv mai mult al gospodăriei naționale. Belșugul de numărare explică în parte scumpirea traiului și mai ales în țările victorioase, dă naștere unui *optimism* economic excesiv, bolnăvicios, cu privire la viitoarea rentabilitate a întreprinderilor. Această este explicația unui fapt care trebuie să ne preocupe în de aproape: furia întreprinderilor!

Trăim într'o epocă de speculațiuni, care cer deopotrivă luarea aminte atât din partea statului, cât și din partea oamenilor de știință.

Se ivesc întreprinderi, cu repeziciunea cu care răsar ciupercile după o ploaie bogată. Uneori, fără o existență pe deplin îndreptățită, fără un calcul riguros al rentabilității în viitor și fără un personal bine pregătit, se plămădesc întreprinderi cu ușurință condamabilă, neputând da decât rezultate negative. Optimismul economic exagerat de asemenea nu duce decât la desamăgiri.

Se poate face o comparație bine venită între epoca actuală și vremea dela 1871—73 prin care au trecut în special Germania și Austro-Ungaria, unde ca și astăzi la noi, febra de întemeieri, pentru tot felul de întreprinderi cuprinsese o bună parte din populație.

Atunci, în 1871—72 au luat naștere o serie de societăți anonime, cursul acțiunilor eră în plină urcare; speculațiunile de bursă ajunseseră un flagel. Până și birjarii Vienei speculau la bursă. Toți deveniseră «joberii».

Azi, și la noi, nu este zi să nu faci cunoștință cu mai multe proiecte pentru înființare de diferite întreprinderi, nu trece săptămână să nu cetești prospecte de emisiune ale diferitelor societăți pe cale de a lua ființă. Și oameni modești, atrași de furia întreprinderilor și de mirajul câștigurilor fantastice, ce le-ar putea obține din urcarea cursurilor la acțiuni, își plasează economiile lor în hârtiile cotate la bursă.

Și ne este teamă ca istoria să nu se repete. După cum în 1873 am avut să înregistrăm enormul crah al întreprinderilor, să nu vedem mâine dispărind multe din alcătuirile subrede care iau naștere zilnic, — fiind susținute de abundența de numărare, avid de plasament. Statul este dator să interviev — supunând unui control mai riguros, care să exprime o cercetare serioasă a condițiilor de existență pentru viitoarele întreprinderi, — nedând autorizație de înființare de cât acelor înjghebări care corespund unor nevoi obștești și dispun de condițiuni naturale de dezvoltare.

Știința, care vede realitatea și deci prevede urmările, are menirea să denunțe epidemia — adevărată furia de a înființa cu orice preț — și a cere celor în drept să ia măsuri pentru înlăturarea ei. Cine urmărește zilnic cota bursei din București poate să-și facă ușor judecata obiectivă că pe piața de valori mobiliare spiritul de speculație nu-și găsește nici un frâu. *Jocul de burse a ajuns un joc de loterii.* Este o stare anormală care nu poate fi decât dăunătoare vieții economice.

Trebue se dăm un strigăt de alarmă: furia cu care se nasc întreprinderile, să dispară iar, operațiile speculative de bursă să fie îngrădite. Altfel, nepăsarea unora va fi prea scump plătită de neștiința și lesnea încredere a celor mulți. Altfel, în loc ca producțiunea să fie organizată și îndrumată pe căi sănătoase, — va trece printr'o criză acută de desorganizare și deprimare având urmări nefaste pentru gospodăria națională!

Să luăm aminte!

Prof. Dr. I. Răducanu.

Sibiu, 31 Iulie 1919.

Tratatul de pace cu Austria

— Reparațiile —

Guvernele aliate și asociate declară, iar Austria recunoaște că Austria și aliații săi sunt rezonabili pentru pagubele suferite de guvernele aliate și asociate și conaționalii lor în urma războiului, care lor le-a fost impus prin agresiunea Austriei și aliaților săi.

Recunoscând că mijloacele Austriei sunt insuficiente pentru efectuarea unei reparații complete, guvernele aliate și asociate pretind și Austria să angajeze, ca să fie reparate toate pagubele cauzate populației civile aparținătoare puterilor aliate și asociate

și averilor acestora; categoriile de pagube pentru cari se cer reparații sunt la fel cu cele enumerate în tratatul cu Germania.

Prețul de despăgubire va fi determinat de către comisia de reparații prevăzută în tratatul cu Germania; această comisie va constitui o secție pentru chestiunile speciale slevate prin aplicațiunea tratatului cu Austria. Această secțiune va cuprinde pe reprezentanții Statelor-Unite, Angliei, Franței, Italiei, Greciei, Poloniei, României, Jugoslaviei și Ceho-Slovaciei. Primele patru puteri numesc fiecare câte un delegat care va dispune de 2 voturi, celelalte cinci vor designa în fiecare an câte un delegat comun.

Comisia îi va aduce la cunoștință Austriei înainte de 1 Maiu 1921 suma datoriei acesteia, ea va stabili o stare de plată prevăzând epocele și modalitățile achitării de către Austria într'o perioadă de 30 de ani începând dela 1 Maiu 1921 a părții de datorie care le va fi asigurată lor, după ce comisia va stabili dacă Germania este în stare să plătiască suma totală a reclamațiilor prezentate contra Germaniei și aliaților ei și verificată de comisie».

După 1 Maiu 1921 se va ține de competența comisiei de reparații, ca după studierea resurselor și capacității Austriei, să schimbe perioada și să modifice modalitățile de plată.

Sub titlul de reparații imediate Austria va plăti în decursul anilor 1919—1920 și în primele patru luni ale anului 1921, urmând modalitățile prevăzute de către comisiune.

Ca garanție și recunoaștere a datoriei sale Austria va da comisiei bonuri liberate în coroane de aur; aceste bonuri vor fi emise în trei fracțiuni: prima înainte de 1 Maiu 1921 va cuprinde bonuri fără interese de 2½ procente între anii 1921 și 1926, iar după aceea cu 5 procent cu 1 procent mai mult pentru amortizarea totală, începând dela anul 1926 a întregii sume de emisiune; a treia fracțiune va cuprinde bonuri de 5 procente. Această a treia emisiune nu va avea loc de cât atunci, când emisiunea se va asigura, că Austria va putea face serviciul intereselor și fondului amortizării. Toate aceste sume vor fi repartizate de către guvernele aliate și asociate conform proporțiilor determinate dinainte și bazate pe dreptul fiecăruia.

Guvernul austriac va pune la dispoziția comisiei toate documentele și relațiunile de cari aceasta ar putea avea nevoie.

Afară de aceste plăți Austria se angajează a restitui toate lucrurile ridicate și recheziționate, restituirea obiectelor de toate felurile și valorilor recheziționate ridicate în toate cazurile, când identificarea lor va fi posibilă.

Austria, recunoscând Aliaților dreptul de a înlocui tonă cu tonă și categorie cu categorie a tuturor vapoarelor pierdute sau ruinate în timpul războiului cedează Aliaților toate vapoarele de comerț și bărcile de pescuit lansate sau în construcție aparțină-

toare vechiului imperiu. Aceste vase vor trebui predate comisiei de reparații în decurs de 2 luni. În vederea recompensării tonajului fluvial suferit în războiu, Austria se angajază a cedă comisiei toată flota fluvială a sa.

Puterile aliate și asociate pretind și Austria acceptază, ca sub titlul de reparații parțiale, Austria să-și consacre toate resursele sale economice la reparația ținuturilor desrobite.

Intr'un termen de 60 zile dela intrarea în vigoare a tratatului, guvernele interesate vor emite comisiei de reparații listele, cari indică animalele, mașinele, materialul etc, rechiziționat sau distrus de Austria și pe care guvernele doresc a-l vedea înlocuit în natură, astfel ca și listele materialelor de reconstrucție, mașinilor mobilelor etc. pe cari ei ar dori să le fabrice în Austria în vederea reparațiilor. Aceste liste vor fi examinate ținându-se cont de posibilitatea cu care Austria va putea satisface aceste pretențiuni. Austria va liferă puterilor aliate și asociate într'un raport determinat importurilor dinainte de războiu în decurs de 5 ani, lemne, fer și magnezit. Ea renunță în favorul Italiei la cabluri și porțiuni de cabluri, cari leagă teritoriile italiene și în favorul puterilor aliate și asociate la toate cablurile, cari leagă celelalte teritorii cedate de Austria.

Sub titlul de avans imediat, Austria va liferă Italiei, Serbiei și României, în decurs de trei luni după ratificarea tratatului un număr determinat de vaci, tauri, boi, viței, cai și oi.

Ce privește plata despăgubirilor de războiu și lichidarea datoriilor fiecare stat, care a primit teritorii austriace sau care s'a născut din descompunerea Austriei, incluziv republica Austria trebuie să ia asupra sa garanția pentru o parte a datoriilor fostului guvern austriac, dupăcum aceasta au fost fixate la 28 Iulie 1914 și au fost garantate prin căile ferate, saline și alte bunuri. Fiecare stat va lua asupra sa aceea parte a datoriei garantate, pe care o reprezintă căile ferate, salinele și bunurile primite dela Austria. Valoarea obligamentelor se va stabili de comisiunea despăgubirilor. Valoarea bunurilor, acuirate deodată cu teritoriile cedate se va detrage din suma datoriei Austriei.

Imprumutul Național.

Primul cupon dela 1 August a. c. al Bonurilor de tezaur 5% emise de C. D. R. Resortul finanțelor se va plăti prin locurile de subscripțiune deodată cu distribuirea titlilor.

Pentru luarea în primire a acestor titluri, locurile de subscripțiune vor avea să se prezinte prin plenipotențiații lor la Serviciul împrumutului național din Resortul finanțelor (Sibiu, Școala de cadeti, Parterre Nr. 10) începând din 1 August a. c.

Publicul își va primi titluri la locurile de subscripțiune, contra certificatului interinal, care se va remite Resortului de finanțe. Deodată cu liberarea titlurilor locurile de subscripțiune vor răscumpără și primul cupon.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25

modificată,

a Comandamentului trupelor din Transilvania

Vor fi considerați ca infractari: acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colportă, comentă în orice chip știri fie adevărate fie imaginare sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare sau orice chestiuni privitoare la armata română, 2 Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei. Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona sau tradă, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare pe timp de războiu.

CRONICĂ.

Creditul Technic Transilvănean a căreia înființare am semnalat-o într'un număr anterior al nostru și-a ținut adunarea generală de constituire la 31 Iulie a. c. în Sibiu, sub prezidiul dlui Dr. Ilie Beu, președintele Consiliului de administrațiune al «Albinei». Ca notar al adunării generale a funcționat dl Ioan I. Lăpădatu, iar ca verificatori ai procesului verbal dnii I. Vidrișin și Leo Bohățiel.

S'a hotărât constituirea societății cu capital social de Lei 10.000.000.—, față de 7½ mil. cât a fost proiectat la început și s'au primit statutele în textul prezentat de fundatorii.

În baza dreptului, ce și l-au rezervat fundatorii, prima direcțiune a fost compusă, cu mandat pe 3 ani, precum urmează:

N. P. Ștefănescu, G. Goleșcu, Ar. Blank, C. Călinescu, C. P. Brătășanu, Tiberiu Eremie, toți din București; Dr. Ilie Beu, Dr. Felix Schuller, Andrei Bârșeanu, Eug. Muntean toți din Sibiu; I. F. Negruțiu junior, Cluj; Aug. Maior, Sibiu; Dr. Oct. Vasu, Făgăraș și Ioan I. Lăpădatu, Sibiu.

Censori au fost aleși: Constantin Popp Dr. Ioan Voina și ing. O. Pascu, toți din Sibiu și Horia Pișoș și S. Henzel, București.

Nouă emisiune de hârtie monedă. Guvernul din București, precum anunță un ziar economic din capitală, intenționează a emite un stoc de hârtie monedă.

Noua emisiune va fi garantată de averea națională și se va pune în circulație pentru a putea fi retrase bancnotele Băncii Generale Române.

Congresul economic. În vederea marelui congres economic care se va ține la București, între 1 și 6 Septembrie a. c., pentru stabilirea unor directive unitare în politica economică a noii României, Ministerul Industriei și Comerțului, a delegat pe dl Dr. St. Chicoș, directorul Comerțului Interior, precum și pe dl Ioan N. Ionescu, pentru Transilvania, pe dnii Dr. N. N. Stoica și Dr. G. N. Leon pentru Bănat, dl Dr. I. N. Stănescu pentru Bucovina, dnii L. Moldoveanu și E. Ștefănescu pentru Basarabia, spre a lua contact personal cu Camerele de Comerț, cu marile instituții economice și financiare și cu diversele cercuri comerciale și industriale din provinciile alipite.

Delegații ministerului vor pleca în acest scop în primele zile ale lunii August.

«**Arădana**» este firma unei noue societăți de comerț și industrie pe acțiuni, pe care a se înființa în Arad, cu capital nelimitat, împărțit în acțiuni nominative de câte K 500, Societatea va înființa sucursale în orașele și satele mai principale din județele Arad, Bichiș și Cianad.

Scopul societății este dezvoltarea comerțului și industriei și se va ocupa cu tot felul de afaceri comerciale și industriale, import, export etc.

Subscripția s'a închis deja la 1 August a. c. și adunarea generală de constituire se va ține cel mult până la 10 August a. c.

Prospectul lansat cu data de 6 Iulie a. c. dar apărut în ziare abia zilele trecute este subscris de peste 20 fondatori, între cari vedem pe dnii Dr. Cornel Iancu, Dr. Iustin Marșieu, Cornel Lazar, Cornel Burza, Maxim Vulcu etc.

Instrucțiuni pentru obținerea mijloacelor de plată. Serviciul de control al valutei și de plăți externe, aduce la cunoștința generală următoarele dispozițiuni luate pentru înaintarea cererilor de valută, care au intrat în vigoare în ziua de Miercuri 25 Iulie curent.

1. Persoanele care voiesc să plece în străinătate urmează să facă o cerere de valută, în care vor menționa valorile cu care pleacă și pe care o va depune la biroul special înființat pe lângă Direcțiunea Generală a Siguranței generale, B-dul Pache, București. Depunerea se va face în fiecare zi de lucru între orele 8 și 10 dimineața. Rezultatul cererii de valută, se va comunica petiționarului de același birou în aceleași ore după 3 zile după depunerea cererii.

2. Comercianții și industriașii și oricine ar solicita mijloace de plată dela Serviciul de Control al valutei, vor adresa cererile lor biroului special care va funcționa în localul Casei de Depuneri, consemnațiuni și Economie de unde vor primi rezultatul intervenției lor.

Se aduc la cunoștința generală, că pe lângă cerere petiționarul trebuie să alăture dovezile conștătoare a împrejurărilor invocate în sprijinul cererii sale, cum și chitanțele de plata impozitelor către Stat și comună pe trimestrul curent.

Poșta redacțiunii.

«**Vlădeasa**» Huedin. ad. 1. Fiecare institut procedează după buna sa chibzuială. Dacă funcționarii, prin operația din chestiune, au fost încărcăți cu lucru mai mult și preste oarele de oficiu obicinuite este just să fie remunerați.

ad. 2. Și în privința aceasta procedează fiecare institut după chibzuiala și puterea sa. La mai multe s'a licidat complet pe tot timpul.

ad. 3. Funcționează prea de timp scurt, pentru a putea face prognoșticiuri pentru viitor. Desvoaltă o vie activitate până acum. Rezultatele pozitive se vor vedea abea în viitor. Fondările din O. și A. pre cât știm, stau în legătură cu B. C. și se fac cu participarea ei. Și altele urmează.

ad. 4. S'ar putea organiza în legătură cu B. C. sau, mai bine, independent. Condiția primă este: oameni de specialitate, onești și pricepuți.

„**LUMINA**”, institut de credit și economii în Sibiu.

Aviz.

Aducem la cunoștința deponenților noștri, că cu începere din 15 August a. c. se reduc interesele după toate depunerile la institutul nostru la 2% interese.

Darea după interese o plătește institutul.

Direcțiunea.

„**SILVANIA**”,

:: institut de credit și economii cu secție comercială. ::

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **prim-contabil** la «**SILVANIA**» în Șimleul-Silvaniei, se excrie concurs.

Postul este a se ocupa la 1 August curent eventual și mai iute.

Condițiunile sunt prescise în statute și regulamentul intern.

Emolumentele: Leafă și adaos personal: 6000 cor., adaos de scumpete (80%) 4800 cor., cvartir în natură sau 800 cor., tantiemă în raportul venitului și drepturile statutare.

Ofertele sunt a se înainta în scris până la 30 Iulie a. c. la adresa: **Dr. Alex. Aciu**, dir. executiv.

Șimleul-Silvaniei, la 12 Iulie 1919.

2—2

Direcțiunea.